

šetření zásad logického myšlení. Tímto odstavcem rozhodovacích důvodů došly nejen zákonem nařízeného formálního, nýbrž i logicky vhodného a dostatečného odůvodnění další závěry rozsudku o subjektivních složkách přečinu § 18 čís. 1 a 3 cit. zák., takže jest lichou i výtkou stížnosti, že soud neuvádí ani domněnky proto, že stěžovatel věděl, že ony zprávy jsou způsobilé vážně znepokojiti obyvatelstvo neb aspoň jeho část, a neuvádí, z čeho čerpá názor, že stěžovatel věděl, že zpráva, kterou rozšiřoval, je nepravdivá. Podotýká se, že nalézací soud neměl důvodu obíratí se otázkou, zda obžalovaný použil slova »bolševici«, an proti dotyčnému údaji svědka Adolfa Ž-a, odvolavšího se na svoji relaci, obžalovaný nijak ve své výpovědi nebrojil.

Čís. 4257.

Souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje se na konkrétní skutek, nikoliv na určitou právní kvalifikaci tohoto skutku.

Sněmovna může dáti souhlas ke stíhání určitého skutku též s omezením na určitou kvalifikaci; toto omezení musí však býti z jejího rozhodnutí výslovně patrné.

Je otázkou případu, kterou jest řešiti vždy zvláště, pro které skutky byl souhlas ke stíhání dán; rozhoduje obsah usnesení sněmovny, s nímž bude zpravidla srovnati i obsah příslušného soudního dožádání; důležitým jest i parlamentní jednání o dožádání; jen tak lze zpravidla posouditi význam citace zákonného ustanovení ve sněmovním usnesení; různý význam této citace.

Byl-li v případech, kde trestní zákon byl porušen jednotlivým skutkem v několika směrech, a právní kvalifikace trestných činů tím založených jsou podle předmětu právem chráněného, nebo podle způsobu trestné činnosti a pod. jednotlivě od sebe naprosto odlišné, — souhlas ke stíhání pachatele dán ve smyslu dožádání jen hromadně a bez specialisace na určitou složku činnosti, v té formě, že se vyhovuje žádosti soudu za souhlas s trestním stíháním poslance pro určitý trestný čin *n e j t ě ž š í*, je v takových případech po případě předpokládati, že sněmovna měla na mysli jen ty složky činnosti pachatelovy, které skutečně zakládají skutkovou podstatu tohoto nejtěžšího trestného činu.

(Rozh. ze dne 9. září 1931, Zm. II 213/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 11. dubna 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem nedokonaného rušení obecného míru podle § 8 tr. zák. a § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, přečinem nedokonané výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, a přestupkem nedokonané výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro ony trestné činy.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., namítá, že obžalovaný neměl býti uznán vinným oněmi trestnými činy, ana ho poslanecká sněmovna vydala k trestnímu stíhání jen pro rozšiřování letáků, obsahujících výzvu k trestným činům ve smyslu § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Po skutkové stránce třeba předem podle obsahu rozsudku a pokud to rozsudek neuvedl, částečně i podle obsahu spisů (což je přípustné, ano jde o zjištění procesních úkonů) uvést, že se imunitní výbor poslanecké sněmovny usnesl podle zprávy ze dne 20. února 1931 — 975 ve své schůzi ze dne 20. února 1931, by poslanecká sněmovna dala souhlas s další vazbou a s trestním stíháním obžalovaného poslance, který je podle prvního odstavce této zprávy na základě trestního oznámení, které bylo podáno u státního zastupitelství dne 19. února 1931, podezřelý, že se pokusil rozšířit letáky, které zakládají podstatu pokusu zločinu výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, jak uvedeno v záhlaví téže zprávy. Podle přípisu předsednictva poslanecké sněmovny Národního shromáždění ze dne 21. února 1931 usnesla se pak poslanecká sněmovna ve 108. schůzi dne 21. února 1931 vyhověti žádosti krajského soudu v Olomouci ze dne 19. února 1931 o souhlas s další vazbou a s trestním stíháním obžalovaného pro pokus zločinu výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Tím byla vyřízena žádost o souhlas s trestním stíháním, podaná předsednictvu posl. sněmovny N. S. krajským soudem v Olomouci dne 19. února 1931, v níž bylo uvedeno, že je tento člen poslanecké sněmovny podezřelý, že se dne 18. února 1931 pokusil rozšířit letáky I. až VII., kteréžto tiskopisy, najmě letáky V., VI., VII., podněcují ke zločinu vojenskému, po případě k jiným zločinům, uvedeným v § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, že tedy je podezřelý ze zločinu podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. K tomu jest podotknouti, že pro pokus rozšiřování letáku VI. nebyl obžalovaný pak vůbec stíhán, an leták prošel, jak i rozsudek zjišťuje, nezávadně tiskovou censurou. Obžalovacím spisem státního zastupitelství v Olomouci ze dne 11. dubna 1931 byla na obžalovaného podána obžaloba pro nedokonaný zločin výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky jen, pokud šlo o letáky čís. V. a VII., rozsudkem byl však obžalovaný v tomto směru z obžaloby pravoplatně zproštěn. Rozhodnou otázkou je, pokud lze v usnesení poslanecké sněmovny spatřovati též souhlas ke stíhání obžalovaného pro nedokonané přečiny podle §§ 14 čís. 5 a 15 čís. 2, jakož i pro nedokonaný přestupek podle § 15 čís. 4 zák. na ochr. rep., kteréžto trestné činy shledala pak obžaloba i rozsudek v tom, že obžalovaný nesl letáky čís. I.—IV., zakládající skutkové podstaty jen těchto trestných činů. Důvody napadeného rozsudku odmítají stěžovatelovu námítku, která byla patrně přednesena již za řízení v první stolici, najmě při hlavním přelíčení, úvahou, že se souhlas sněmovny

nevztahuje na určitou právní kvalifikaci a, pokud jde o případ obžalovaného, na určité letáky s vyloučením ostatních letáků u obžalovaného též nalezených, nýbrž vztahuje se na činy, které obžalovaný rozšířením letáků těch (správně arci pokusem o jejich rozšíření) spáchal.

Nejvyšší soud trvá ovšem na zásadě, vyslovené v rozhodnutí čís. 3224 sb. n. s., jež má i nalézací soud zřejmě na zřeteli, že se souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje na konkrétní skutek, jak to bezpochyby vysvítá z § 24 úst. list. (»pro jiné činy nebo opomenutí«), nikoliv na určitou právní kvalifikaci tohoto skutku. Připouští při tom, maje zřetel k tomu, že sněmovna může odepřít souhlas ke stíhání vůbec, že by sněmovna mohla dáti souhlas ke stíhání určitého skutku též s omezením na určitou kvalifikaci, jak bylo již naznačeno v rozhodnutí čís. 1187 sb. n. s.; toto omezení by však musilo býti z jejího rozhodnutí výslovně patrné, neboť prosté označení právní kvalifikace skutku, pro který byl obžalovaný vydán, je o sobě pro obžalobce a pro trestní soud nerozhodné. Je však otázkou případu, kterou jest řešiti vždy zvláště, pro které skutky vůbec byl dán souhlas ke stíhání člena sněmovny. Je tu rozhodující obsah usnesení sněmovny, jímž byl souhlas dán; zpravidla pak bude srovnati s ním i obsah příslušného soudního dožádání, o něž se usnesení obvykle jeho citací opírá. Důležité jest tu i parlamentní jednání o tomto dožádání. Jen tak bude též lze zpravidla posouditi význam citace určitého zákonného ustanovení (poznačení trestného činu) v usnesení sněmovny. Tento význam může býti rozdílný: buďto nemá citace právního poznačení skutku vůbec význam, byly-li skutky, o jejichž stíhání bylo žádáno a k němu svoleno, při tom vyznačeny tak určitě, že by jen výslovné omezení souhlasu ke stíhání na určitou kvalifikaci těchto činů vyloučilo odsouzení (potrestání) pachatele pro ně podle jiné právní kvalifikace; nebo má citace ta, je-li to z usnesení výslovně patrné, právě tento význam omeziti stíhání i při kvalifikaci činu, jenž je jinak v usnesení též určitě vyznačen; nebo posléze může míti i ten význam, že určuje i sám skutek, pro který bylo stíhání povoleno, vyznačuje-li jej takto ze dvou nebo z několika skutků, v dožádání uvedených jen souhrnně, na rozdíl od ostatních. O tom, jaký význam je takové citaci přiznati, nebude zpravidla pochybnosti tehdy, jde-li jen o jeden skutek, který však lze podřaditi pod několik ustanovení trestního zákona; tu by jen výslovné omezení v usnesení sněmovny, že se souhlas vztahuje jen na právní podřadění skutku pod určité z několika v úvahu přicházejících ustanovení zákona, omezovalo soud při posuzování trestnosti činu. Podobně by tomu bylo při několika činech, byly-li v usnesení zřetelně jako jednotlivé skutky trestněprávně závažné konkretisovány. Ani tu pouhá citace zákonných ustanovení v úvahu přicházejících nebránila by bez výslovného omezení příslušnou sněmovnou zřetelně vyjádřeného, by soud neposoudil skutky podle jiné právní kvalifikace. Byl-li však v těch případech, kde byl trestní zákon porušen jednotlivým skutkem v několika směrech a právní kvalifikace trestných činů tím založených jsou podle předmětu právem chráněného, nebo podle způsobu trestné čin-

nosti a pod. jednotlivě od sebe naprosto rozlišné, — souhlas ke stíhání pachatele ve smyslu dožádání soudního dán jen hromadně a bez specialisace na určitou složku činnosti, v té formě, že se vyhovuje žádosti soudu o souhlas s trestním stíháním poslance pro určitě kvalifikovaný trestný čin nejtěžší, je, pokud snad ze sněmovního jednání nevyplývá opak, při nejmenším pochybné, zda by sněmovna byla poslance vydala ke stíhání pro ty složky jeho činnosti, které zakládají skutkovou podstatu trestných činů lehčího rázu, u nichž by snad sněmovnou nebyla shledána ratio legis imunitního práva, by totiž žalobce nebyl trestním stíháním pro méně význačné trestné činy zbavován možnosti nerušeného výkonu poslaneckého mandátu. Proto je v takových případech ve prospěch obžalovaného podle zásady *in dubio pro reo* předpokládati, že sněmovna měla při usnesení, jímž dala souhlas ke stíhání poslance za čin nejtrestnější, na zřeteli jen ty složky činnosti pachatelovy, které skutečně zakládají skutkovou podstatu toho těžkého trestného činu, pro který bylo žádáno o souhlas ke stíhání, a který podle této žádosti ve svém usnesení výslovně vyznačila jeho právní kvalifikací; není v těchto případech bezpochybně vyjádřen potřebný souhlas sněmovny ke stíhání člena Národního shromáždění též za složky činu, které, obsahující sice skutkovou podstatu méně významných trestných činů, od vytčeného nejtěžšího trestného činu podstatně odlišných, nejsou tímto trestným činem. Vytčení právní kvalifikace jest v tomto případě přisouditi obdobný význam, který byl výše přiznán výslovnému omezení souhlasu příslušné sněmovny ke stíhání určitého skutku též jen podle určité právní kvalifikace, ba ještě spíše význam samé konkretisace činu, pro který je stíhání přípustné.

V souzeném případě žádal soud o souhlas ke stíhání obžalovaného sice pro ty činy, že se pokusil dne 18. února 1931 v Š. rozšířiti letáky čís. I. až VII., tudíž též letáky čís. I. až IV., pro které byl pak obžalovaný odsouzen. Při tom bylo tvrzeno, že tyto tiskopisy, tedy všechny u obžalovaného zabavené letáky, podněcující ke zločinu vojenskému, po případě k jiným zločinům uvedeným v § 15 čís. 3 zákona na ochranu rep., a na tomto základě bylo dovozováno, že obžalovaný je proto podezřelý z nedokonaného zločinu podle § 8 tr. zák., § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Ze zprávy imunitního výboru, na jejímž základě bylo pak sněmovnou usneseno dáti souhlas ke stíhání obžalovaného pro trestný čin právě uvedený, je zřejmo, že i jednání v poslanecké sněmovně o této žádosti bylo vedeno právě jen s toho hlediska, že letáky zakládají skutkovou podstatu oněch trestných činů. Zřetelně to vysvítá z toho, že bylo zdůrazňováno, že zvláště dva letáky, adresované vojákům a četníkům, vyzývají ke vzpouře, jak i soud ve svém dožádání právě též obsah těchto letáků čís. V. a VII. zvláště zdůraznil; skutečně pak jen tyto dva letáky obsahovaly skutkovou podstatu inkrimovaného těžkého zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Tento zločin jest od trestných činů, které byly shledány v letácích čís. I. až IV. (a jen pro pokus jich rozšiřování byl obžalovaný odsouzen), tak podstatně odlišný trestněprávní závažností, že lze za tohoto stavu věci souditi, že posla-

neckou sněmovnou byl dán souhlas ke stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřování jen těch letáků, které ve skutečnosti obsahovaly skutkové podstaty zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., a že výslovné vyznačení této právní kvalifikace v usnesení, v němž byl dán souhlas ke stíhání, má tu týž význam, jako konkrétní určení skutků, pro které bylo stíhání obžalovaného povoleno. Poněvadž v letácích čís. I. až IV. ani podle obžaloby ani podle rozsudku skutková podstata zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochr. rep. není ztělesněna, jest přisvědčiti stěžovateli, že svolení ke stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřovati tyto letáky, třebaže byly v dožádání soudu citovány a sněmovně předloženy, sněmovnou dáno nebylo. Stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřování těchto letáků, třebaže obsahovaly skutkovou podstatu jiných méně závažných trestných činů než onoho podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., s hlediska kterého sněmovna při posuzování potřeby a účelnosti trestního stíhání vycházela, vylučoval tudíž předpis § 24 ústavní listiny; odsuzující rozsudek, jenž nedbal tohoto důvodu vylučujícího stíhatelnost obžalovaného, trpí tedy zmatkem podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., pro který bylo jej v odsuzující části zrušiti, a ano lze hned rozhodnouti ve věci samé, bylo obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro pokus rozšiřování těchto letáků zprostiti.

Čís. 4258.

Pokud jde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin úkladné vraždy (jedem) dána eventuální otázka na přečin podle § 335 tr. zák. (neopatrným uložením jedu).

Poučení předsedy porotcům, že si mohou vyžádati otázku na onen přečin, dojdou-li k přesvědčení, že smrt usmrčeného nastala činem z nedbalosti, nemůže nahraditi povinnost soudu, dáti eventuální otázku, jsou-li tu předpoklady § 320 tr. ř.

(Rozh. ze dne 11. září 1931, Zm I 527/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Klatovech ze dne 13. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák., zrušil výrok porotců ohledně stěžovatele, t. j. v odpovědi na první otázku hlavní a na první otázku dodatkovou, a důsledkem toho zrušil též napadený rozsudek, pokud se zakládá na zrušených částech výroku porotců, totiž ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících jako zmatečný, a věc odkázal do příštího zasedání porotního soudu při krajském soudě v Klatovech, by byla při něm v rozsahu zrušení znovu projednána a rozhodnuta.